

BỒI DƯỠNG PHONG CÁCH LÀM VIỆC DÂN CHỦ CHO ĐỘI NGŨ CÁN BỘ CHÍNH TRỊ Ở CÁC TRƯỜNG SĨ QUAN QUÂN ĐỘI THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Võ Hoàng Thiện
Trường Đại học Nguyễn Huệ

Tóm tắt: Chủ tịch Hồ Chí Minh là Anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hóa thế giới. Ở Hồ Chí Minh, tư tưởng, đạo đức, phong cách thống nhất biện chứng, làm thành diện mạo nhân cách văn hóa, nhất là văn hóa lãnh đạo. Học tập và làm theo tư tưởng, phong cách làm việc dân chủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh là vấn đề quan trọng của đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay.

Từ khóa: Phong cách làm việc; dân chủ; cán bộ chính trị; các trường sĩ quan quân đội.

FOSTERING A DEMOCRATIC WORKING STYLE FOR POLITICAL CADRES IN MILITARY OFFICER SCHOOLS ACCORDING TO HO CHI MINH'S IDEOLOGY

Vo Hoang Thien
Nguyen Hue University

Abstract: President Ho Chi Minh is a national liberation hero and a world cultural celebrity. In Ho Chi Minh, ideology, morality and style are dialectically unified, forming the cultural personality, especially the leadership culture. Studying and following the ideology and democratic working style of President Ho Chi Minh is an important issue for the political cadre team in military officer schools today.

Key words: Working style; democracy; political cadres; military officer schools.

Nhận bài: 12/04/2025

Phản biện: 10/05/2025

Duyệt đăng: 14/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến cán bộ và công tác cán bộ, Người khẳng định “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc” (1); “Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém” (2). Do đó, Hồ Chí Minh luôn yêu cầu cán bộ phải thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, phương pháp, tác phong công tác, trong đó Người đặc biệt coi trọng phong cách làm việc dân chủ của người cán bộ. Việc tiếp tục đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng và phong cách làm việc dân chủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, để xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là đội ngũ cán bộ chính trị trong quân đội nói chung, ở các trường sĩ quan quân đội nói riêng “vừa hồng, vừa chuyên”, là vấn đề cấp thiết hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tư tưởng và phong cách làm việc dân chủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Theo Người, cán bộ ngoài những phẩm chất và năng lực cần thiết ngang tầm với nhiệm vụ, nhất thiết “Tác phong phải dân chủ, dựa vào lực lượng quần chúng, học hỏi sáng kiến của quần chúng để lãnh đạo quần chúng” (3) và chỉ rõ “Người lãnh đạo không nên kiêu ngạo, mà nên khiêm tốn” (4). Theo đó, người cán bộ phải có thái độ cầu thị, ham

học hỏi, không tự cho mình là giỏi, là hiểu biết được mọi thứ, mà phải thường xuyên lắng nghe ý kiến của đảng viên, của quần chúng và của cả những người không quan trọng; luôn giữ mối liên hệ với quần chúng và thông qua quần chúng để tích lũy kinh nghiệm, để lãnh đạo đúng đắn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định “Dân chủ, sáng kiến, hăng hái, ba điều đó rất quan hệ với nhau. Có dân chủ mới làm cho cán bộ và quần chúng đề ra sáng kiến” (5). Người yêu cầu “Chúng ta cần phải nâng cao mở rộng dân chủ ra, khuyến khích cán bộ và đảng viên, bày cho họ suy nghĩ, bày cho họ học hỏi quần chúng” (6); “cán bộ phải đi sát sản xuất, đi sát quần chúng và phải dân chủ với dân” (7), vừa phát huy được dân chủ trong nhân dân, vừa rèn luyện tác phong làm việc dân chủ. Khi giải quyết bất kỳ công việc gì cũng phải suy xét cho kỹ, để xác định chủ trương, biện pháp tiến hành cho đúng, “Phải xây dựng tác phong điều tra, nghiên cứu trong mọi công tác cũng như trong khi định ra mọi chính sách của Đảng và của Nhà nước” (8). Người luôn phê phán tác phong quan liêu, lối làm việc bàn giấy chỉ ngồi một chỗ mà nắm tình hình, ra chỉ thị; Người vạch rõ: “Cái lối làm việc như vậy rất có hại” (9). Do đó, đòi hỏi cán bộ phải xây dựng phong cách làm việc dân

chủ, thực sự, thực tế, đi sâu, đi sát cơ sở, đi sâu đi sát quần chúng.

Trong suốt quá trình lãnh đạo, chỉ đạo sự nghiệp cách mạng, Người luôn giản dị, gần gũi, hòa mình vào quần chúng nhưng rất quyết đoán và sâu sắc. Người luôn coi Nhân dân là cội nguồn của mọi thắng lợi và coi “thực hành dân chủ là cái chìa khóa vạn năng” (10), để khơi dậy sức sáng tạo của Nhân dân, huy động nguồn lực và sức mạnh của Nhân dân vào các lĩnh vực, bảo đảm thắng lợi cho sự nghiệp cách mạng ở mọi lúc, mọi nơi; để lãnh đạo được quần chúng, cán bộ trước hết phải là tấm gương mẫu mực cả trong lời nói và việc làm, dù có khó khăn, gian khổ đến đâu, thậm chí phải hy sinh cả tính mạng, cũng không bao giờ được kêu ca, phàn nàn; người cán bộ luôn phải đi trước, làm trước, thực sự là tấm gương sáng để quần chúng noi theo, “đảng viên đi trước, làng nước theo sau” (11), để được dân tin nhiệm, dân yêu quý, dân ủng hộ và mới lãnh đạo được Nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn yêu cầu người cán bộ quân đội là phải đề cao nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách nhưng phải hết sức gần gũi, yêu thương bộ đội “Người đội trưởng, người chính trị viên phải là người anh, người chị, người bạn của đội viên” (12); “Cán bộ có thân đội viên như chân tay, thì đội viên mới thân cán bộ như ruột thịt. Có như thế thì chỉ thị, mệnh lệnh và kế hoạch cấp trên đưa xuống, đội viên sẽ tích cực và triệt để thi hành” (13). Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, cán bộ Quân đội phải luôn nhạy cảm trước những yêu cầu, nguyện vọng của bộ đội, dự kiến được những khó khăn để hướng dẫn bộ đội khắc phục và yêu cầu “Từ tiểu đội trưởng trở lên, từ Tổng tư lệnh trở xuống, phải săn sóc đời sống vật chất và tinh thần của đội viên,... Bộ đội chưa ăn cơm, cán bộ không được kêu mình đói. Bộ đội chưa đủ áo mặc, cán bộ không được kêu mình rét. Bộ đội chưa đủ chỗ ở, cán bộ không được kêu mình mệt. Thế mới dân chủ, mới đoàn kết, mới tất thắng” (14). Đối với bộ đội người chính trị viên phải thể hiện tinh thần dân chủ và công minh “Khen thưởng người tốt, trừng phạt người xấu, cũng là trách nhiệm của chính trị viên” (15).

2.2. Bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội

Những năm qua, lãnh đạo, chỉ huy các trường sĩ quan quân đội đã có nhiều chủ trương, biện pháp

đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và thực hiện Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới”; phong cách làm việc dân chủ của đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ chính trị ở các cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị có sự chuyển biến mạnh mẽ, tích cực. Tuy nhiên, vẫn còn không ít cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội có biểu hiện quan liêu, xa rời quần chúng, nhất là ở các đơn vị quản lý học viên. Hiện nay, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; nhiệm vụ xây dựng Quân đội và các trường sĩ quan đang đặt ra nhiều vấn đề mới, đòi hỏi đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là đội ngũ cán bộ chính trị phải vừa “hồng” vừa “chuyên” và có phong cách làm việc dân chủ. Do đó, tăng cường bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh là hết sức cần thiết. Để bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội đạt kết quả cao cần chú trọng vào những nội dung sau:

Một là, tạo sự chuyển biến về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng về bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội.

Đây là nội dung quan trọng hàng đầu, có ý nghĩa quyết định trực tiếp đến kết quả bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội hiện nay. Các cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị cần tăng cường giáo dục, quán triệt cho đội ngũ cấp ủy viên, cán bộ chủ trì ở cơ quan, đơn vị nhận thức đầy đủ, sâu sắc về vị trí, vai trò của đội ngũ cán bộ chính trị; hiểu rõ vị trí, vai trò và sự cần thiết phải bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị; hiểu rõ bản chất của phong cách làm việc dân chủ, chính là phong cách làm việc dựa trên cơ sở nguyên tắc tập trung dân chủ, nguyên tắc tổ chức cơ bản của Đảng Cộng sản; phong cách làm việc dân chủ là chìa khóa vạn năng để giải quyết mọi khó khăn, là cơ sở trực tiếp để định hướng phong cách làm việc cho đội ngũ cán bộ chính trị; hiểu rõ mục đích, ý nghĩa của việc bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ, không chỉ nâng cao phẩm chất, năng lực, uy tín cho đội ngũ

cán bộ chính trị mà còn nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị trong bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội.

Hai là, tiếp tục đổi mới công tác đánh giá cán bộ.

Đây là khâu mở đầu, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng liên quan đến các khâu, các bước của công tác cán bộ. Cán bộ được đánh giá công tâm, khách quan, toàn diện, lịch sử, cụ thể và phát triển; được lựa chọn và bố trí đúng sẽ trực tiếp bảo đảm cho công tác quán triệt, triển khai, tổ chức nghị quyết, chỉ thị, mệnh lệnh của cấp ủy, chỉ huy các cấp được triển khai một cách chặt chẽ, hiệu quả và nâng cao hiệu lực công tác đảng, công tác chính trị; hạn chế tiêu cực, góp phần xây dựng cấp ủy, tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Để đánh giá đúng cán bộ, cần đánh giá toàn diện cả về phẩm chất, năng lực, uy tín và kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; quá trình đánh giá phải đa chiều, không chỉ dựa vào một việc làm mà phải tìm hiểu tất cả các công việc mà họ thực hiện; không chỉ căn cứ vào những biểu hiện bên ngoài mà phải đi sâu tìm hiểu bản chất của cán bộ; không thể chỉ xem xét cán bộ trong một thời điểm mà phải thấy rõ lịch sử của họ. Thực hiện tốt các quy chế, hướng dẫn của trên về các tổ chức quần chúng tham gia đánh giá cán bộ ở đơn vị để mở rộng dân chủ trong đánh giá cán bộ. Đồng thời, khi đánh giá cán bộ để đề bạt, bổ nhiệm phải thực hiện theo đúng quy trình trực tiếp gặp gỡ, trao đổi với cấp ủy, tổ chức đảng nơi trực tiếp quản lý cán bộ, tìm hiểu, tham khảo ý kiến của các cá nhân có liên quan trong cơ quan, đơn vị và nơi cư trú của cán bộ.

Ba là, đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị.

Đây là giải pháp mang tính đột phá để tạo sự chuyển biến tích cực về chất lượng, hiệu quả bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội. Căn cứ vào vị trí, vai trò, chức trách, nhiệm vụ, đặc điểm và thực trạng phẩm chất, năng lực, uy tín, phương pháp, phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ chính trị ở đơn vị để xác định nội dung bồi dưỡng cho phù hợp;

xác định nội dung bồi dưỡng phải bảo đảm toàn diện về phẩm chất chính trị tư tưởng, đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật, kiến thức quân sự, văn hóa, xã hội, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, trong đó bồi dưỡng về đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, giản dị, chân thành, lạc quan; bồi dưỡng về kiến thức chuyên môn; rèn luyện phương pháp, tác phong công tác khoa học, nghiêm túc, trách nhiệm cao; bồi dưỡng về nguyên tắc phát huy dân chủ, tôn trọng và lắng nghe ý kiến góp ý, phê bình với tinh thần cầu thị; bồi dưỡng về kiến thức pháp luật của Nhà nước, điều lệnh, điều lệ, kỷ luật của Quân đội.

Để thực hiện nội dung trên các cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị cần đổi mới hình thức, biện pháp bồi dưỡng. Tập trung làm tốt công tác tập huấn, bồi dưỡng cán bộ; kịp thời phổ biến, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quyết định, quy định, quy chế mới của cấp ủy, chỉ huy các cấp đến đội ngũ cán bộ chính trị của cơ quan, đơn vị mình. Tổ chức tốt hội thi cán bộ giảng dạy chính trị giỏi, hội thi bí thư chi bộ giỏi..., để đánh giá thực chất trình độ, năng lực, phương pháp, tác phong làm việc dân chủ của đội ngũ cán bộ chính trị, kịp thời rút kinh nghiệm khắc phục khâu yếu, mặt yếu, không ngừng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ chính trị; duy trì chặt chẽ, có chất lượng hoạt động bồi dưỡng tại chức, tại chỗ, thông qua sinh hoạt các tổ chức, thông qua giao ban, hội ý hằng ngày; thông qua giao nhiệm vụ; thông qua việc thực hiện trách nhiệm nêu gương của cán bộ chủ trì cơ quan, đơn vị để bồi dưỡng; tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới”, gắn với việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và phong trào thi đua quyết thắng ở cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị để bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh cho đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội.

Bốn là, phát huy tính tích cực, chủ động trong tự học tập và làm theo phong cách làm việc dân chủ của Hồ Chí Minh.

Để nâng cao hiệu quả tự bồi dưỡng, mỗi cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội phải thấy rõ ý nghĩa tầm quan trọng và nội dung yêu cầu của học tập và làm theo phong cách làm việc dân chủ của Hồ Chí Minh; xác định từ bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ không chỉ là trách nhiệm

của người đảng viên, người cán bộ chính trị mà còn là một biện pháp để tự xây dựng, hoàn thiện phong cách làm việc dân chủ của bản thân, làm cơ sở để nâng cao chất lượng thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; gương mẫu trong học tập và làm theo phong cách làm việc dân chủ của Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng những việc làm cụ thể, thiết thực, như: cần học tập chính ngay từ thực tiễn công việc hằng ngày, học từ cấp trên, từ cấp dưới; học từ đồng chí, đồng đội, học từ những mô hình hay, cách làm mới để tích lũy kinh nghiệm, tự điều chỉnh phong cách làm việc của bản thân; phải nêu cao tự phê bình và phê bình, tự đấu tranh và khắc phục nổi làm việc xa rời thực tiễn, không chịu cập nhật những biến đổi của tình hình và những biểu hiện quan liêu, hách dịch, độc đoán

chuyên quyền để hoàn thiện phong cách làm việc dân chủ của bản thân.

III. KẾT LUẬN

Phong cách làm việc của đội ngũ cán bộ chính trị ở các trường sĩ quan quân đội, chính là nghệ thuật lãnh đạo, triển khai, tổ chức thực hiện các hoạt động lãnh đạo của cấp ủy, tổ chức đảng ở đơn vị. Trong tình hình hiện nay, bồi dưỡng phong cách làm việc dân chủ theo tư tưởng Hồ Chí Minh đang là một vấn đề quan trọng và cấp thiết. Theo đó, mỗi cán bộ chính trị cần tích cực thay đổi thói quen và tư duy cũ, hình thành phong cách làm việc mới; nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ của bản thân, góp phần thực hiện tốt nhiệm vụ của cơ quan, khoa giáo viên, đơn vị.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- 1, 2, 4, 5, 6, 9, 15. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 5*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 309, 208, 325, 284, 285, 89, 484.
3. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 8*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 149.
- 7, 10, 11. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 15*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 526. 325, 546.
8. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 13*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 71.
- 12, 13. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 6*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 458.
14. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), *Tập 7*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tr. 76.